

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishtvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „
četrt „ 5 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inšertno
sprejema upravnishtvo v
Kalol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznika, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 99.

V Ljubljani, v četrtek 1. maja 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v
upravnishtvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravnishtvo „Slovenca“.

„Klerikalizem“ in narodnost.

»Slov. Narod« prinaša že dolgo časa
članke, prevedene iz češkega po spisu pra-
škega prof. Masaryka, ki naj so nekaj »Raz-
gled po cerkvenem življenju v letu 1901«. Seveda se udriha vedno po »klerikalizmu«. Masaryk je človek brez vsake konfesije. Skeptik, ki opisuje verske stvari, ne zadene nikoli pravega jedra, ampak se lovi ob sa-
mih časnih izrekih, katere brez reda in logike skupaj sestavlja. Seveda so ti iz-
rezi vzeti iz judovskih listov, ker drugače bi bilo nemogoče, da bi bil spravljen toliko
praznega in neistinatega v — »cerkveno živ-
ljenje«. Vseskozi se vidi, da piše o veri ne-
veren človek, in to naredi isti vtis, kakor
če govori slepec o barvah. Zadnjič smo bili
omenili že nekaj kričečih neumnosti te naj-
novejše »teologije«, katera meša politiko in
dogmatiko, bogoslužje in časopisje v en
lonc ter to zmeša in podaje vseh neum-
nosti vajenim liberalcem kot — znanost. Enkrat dolži državo, da so klerikalne, dve
vrsti spodaj o istih trdi, da niso itd. — brez
doslednosti, kakor mu pride pod roko.

Te dni se je spravljal nad »klerikalizem
in narodnost«, ter pravi:

»Da Rim in avstrijska diplomacija nista
zmožna razvozlati narodnostnega vprašanja,
to vendar jasno izpričuje njihovo vedenje
do narodnostnega prepira v čeških deželah.
Danes malo nemški, jutri pa zopet malo
češki, vse vkup pa nič; nemški zahtevi za
ograničenje škofij (glej: Zur Frage deutscher
Bistümer in Böhmen, Prag 1901) se je ho-
telo s početka ugoditi, potem pa se je cer-
kvena gospoda prestrašila za trenotek če-
škega veto. Dr. Kohn si je v tem neprilič-
nem položaju pomagal s tem, da si je iz-
prosil od papeža breve o narodnostnem vpra-
šanju. Toda Rim jo je že večkrat zavozil in
tako je bilo tudi pri tem breve treba, da so
(v decembru) prijavili katoliški listi neko
akademsko razlago, v kateri se pač pripo-
roča negovanje materinščine »v določenih
mejah« in v prav umevanem »občnem inte-
resu države«, kar pa je čisto po kalupu na-
ših vladnih razglasov v parlamentu. S ta-
kimi splošnimi izreki se pač ne da dognati
nikak kulturalna politika.

Priznati moramo, da se je ravno v češko-
nemškem sporu katoliška cerkev vedla po-
polnoma korektno. Postavila se je na sta-

lišče enakopravnosti — in to je edino pravo.
Masaryk se norčuje iz tega: »Danes malo
nemški, jutri malo češki, vse vkup pa nič«. A
pravo stališče, katero ima cerkev, je to:
»Tukaj češko, kjer so Čehi, tam nemško,
kjer so Nemci«.

Papežovo pismo, katero je pisal češkimi
škofom na prošnjo nadškofa Kohna, je do-
kument največje modre strpnosti v narodnih
vprašanjih. Duhovščini se dovoljuje delo za
narod, a brani se ji vsaka krivica proti drugi
narodnosti.

To je edino pravo stališče, neskončno
vzvišeno nad početjem narodnih kričev, ki
so polni narodnosti, dokler jim kaj nese, ki
kar divjajo proti vsemu, kar ni nemško ali
češko — ki pa so pripravljeni vsak hip od-
pasti in kot renegati služiti nasprotni ideji.

»Narod« očita »klerikalizmu«, da ni na-
roden, ker stavlja vero nad narodnost. Isti
»Narod« pa vedno piše, kar povdarja njegov
šef pri vsaki priložnosti, da je prvo boj proti
»klerikalizmu«. Najvažnejše se mu torej zdi
bojevati se proti katoličanstvu, in temu se
morajo žrtvovati narodni interesi, kakor li-
beralci v resnici delajo.

In ti nas hočejo učiti narodnosti? Mi
kažemo z dejanjem dan na dan, kako se
nesebično dela za ljudstvo, za narod. Libe-
ralci naše delo lahko oblažajo, a iz sveta ga
spraviti ne morejo. Vse, kar morejo, so tako
neumni spisi, kakor omenjeni »Narodovi«
članki.

Državni zbor.

Dunaj, 30. aprila.

Včerajšnje glasovanje o odpravi mitnic
je danes povod raznim razpravam in pole-
mikam po listih. Tako dunajski antisemitje
očitajo nemški ljudski stranki nedoslednost,
češ da vladi preti z obstrukcijo, ob enem
pa vlado podpira in berači pri njej. Tako
so danes dopoludne dr. Derschatta, dr. Chi-
ari in dr. Lemisch imeli z min. predsedni-
kom zopet daljše razgovore, v katerih so
vladi na srce polagali razne »narodne za-
hteve«. Mi smo v istini radovedni, kaj vse
ti pragermani zahtevajo od vlade na škodo
Slovancov, osobito Slovencev.

Posl. Wolf pa se v svojem glasilu
norčuje iz pristašev Schönererjevih. Od 16
članov vsenemške zveze pod vodstvom Jur.
Schönererja so včeraj le štirje glasovali za
odpravo mitnic, ostalih 12 je zbežalo iz
zbornice. Wolf pravi: »Ved lastne krivde
imajo vezane roke. Boje se vsacega razpora
z vlado, ker imajo strah pred novimi vo-
litvami.«

V zbornici je danes zopet »pusto in
prazno«. Vrš se razprava sicer o »osred-
njem vodstvu« trgovinskega ministerstva,
toda govorniki se bavijo tudi z naslednjimi
poglavji, in sicer na dolgo in široko. Seja
se je začela že ob 10. uri, a do pol 5. ure
so govorili samo Hofer, Kink, Schuhmeier
in Hanich.

Trgovinsko ministerstvo.

Ker utegne vsaj nekatere čitatelje za-
nimati proračun trgovinskega ministerstva,
zato hočem navesti v glavnih potezih ne-
katere podatke kot dodatek k včerajšnjemu
poročilu.

Pod 6. naslovom poročilo navaja troške
za »rotundo« v Pratu, v kateri je bila
svetovna razstava. Troški se proračunavajo
na 51.000, dohodki le na 40.460 K, ker ta
velikanska zgradba letos ni v najemu za
večje podjetje.

Za obrtne nadzornike so za
tekoče leto troški proračunjeni na 525.540,
dohodki na 31.800 K. Od leta 1896 nara-
ščajo troški povprek na leto za 26.695 K.
Leta 1896 je v 17 obrtnih okrajih bilo na-
meščenih 40 nadzornikov, ki so nadzirali
10911 podjetij; l. 1900 je v 21 okrajih 52
nadzornikov pregledalo 15893 podjetij. Sedaj
posluje 61 uradnikov, in sicer 19 na Če-
škem, 10 na Gor. in Niževavstrijskem, 6 na
Moravskem, 5 v Galiciji, 5 na Štajerskem
in Kranjskem, 3 v Šleziji, 3 na Tirolskem
in Predarlakem, 2 na Primorskem in v Dal-
maciji, 1 na Koroškem in v Bukovini.

To osobje nikakor ne zadošča za 250.000
podjetij, pri katerih je v delu nad 2.200 000
delavcev. Nadzorniki morejo na leto nadzirati
komaj 6% vseh podjetij. Nadzorniki sami
tožijo, da niso kos svoji nalogi. Te pritožbe
se ponavljajo vsako leto v poročilu osred-
njega nadzornika, pa tudi v delavskih kro-
gih. Letos se ustanove štiri nova mesta
Ved tega proračunski odsek nasvetuje re-
solucijo, naj vlada pomnoži število nadzor-
nikov, pa tudi okrajev, ker na pr. nadzornik
iz Trsta ne more hoditi nadzorovat v Dal-
macijo. Odsek tudi zahteva, naj se za ke-
mične tovarne namestijo kot nadzorniki
zdravniki in higijeniški.

Za preskušanje strelnega
orožja se proračunava 38.600 kron tro-
škov in 12.200 dohodkov.

Za sodo mornarstvo je v proračunu
troškov 1.201.920 kron, dohodkov 33.500 K.

Pod naslovom 10. poročevalec V u k o -
vič jako obširno opisuje avstrijsko trgo-
vinsko mornarico, prista-
nišča in skladišča.

Vsi troški so proračunjeni na 13.832.580
kron, dohodki na 1.012.180 kron. Poroče-
valec naglašja, da med vsemi večjimi drža-
vami Avstrija najmanj žrtvuje za trgovinsko
mornarico. Celo Turčija, Grška in Danska
imajo večjo trgovinsko mornarico nego Av-
strija. Naša država se sicer ne more kosati
z Anglijo, Nemčijo ali Francijo, vendar pre-
več zanemarlja svojo nalogo kot obmorska
država. Poročevalec ostro graja, da je naš
pomorski urad že davno zastarel in da ne
ustreza nalogi, ker mu nedostajajo potrebnih
organov in večakov. Jako slabo znamenje
za avstrijsko trgovino je tudi to, da se je
od l. 1883 do 1892 jako skrdilo število tr-
govinskih ladij. Od l. 1893 si je trgovinska
mornarica malo opomogla, ker v smislu za-
kona z dne 27. grudnia 1893, ki velja za
deset let, dobiva od države stalne podpore.
Leta 1900 je štela avstrijska trgovinska
mornarica 31 večjih in 1411 jadrenjač, 123
večjih in 72 manjših parnikov, na katerih
je bilo 7706 uslužbencev. Država je tej
mornarici leta 1897 izdala podpor 856.172
kron, leta 1900 skupaj 1.362.402 kroni. Po-
ročevalec dalje tudi dokazuje, da je trgo-
vinsko brodovje šola za vojno mornarico,
in da ogrska vlada izdatneje podpira svojo
pomorsko trgovino. Državna podpora trgo-
vinski mornarici za tek. leto znaša 1.700.000
kron. Poročevalec se bavi tudi z ribištvom,
ki je poleg brodarstva glavni vir dohodkov
za prebivalstvo v Dalmaciji in Primorju.
Avstrijski ribiči v Adriji imajo 11.002 la-
dij, dohodkov imajo nad 570.000 kron, a
italijanski ribiči, ki zahajajo na avstrijsko
stran, nad 758.560 kron. Z ribištvom se
bavi okoli 26.000 oseb. Država daje pod-
pore 24.000 kron.

Za razne zgradbe v primorskih prista-
niščih se proračunava 169.500, v Dalmaciji

204.470, za vzdrževanje in razširjanje trža-
škega pristanišča 763.360 kron.

Poštni in brzojavni uradi.

Skupna redna in izredna potreba
za poštne in brzojavne urade je leta 1897
znala 80.446.688 kron, za tekoče leto se
proračunava na 110.563.300 kron, in sicer
znašajo plače osobja 70.626.500, stvarne po-
trebe 35.937.100, za nove telefonske
zveze 1.800.000 kron itd. Dohodki so prora-
čunjeni na 114.522.000 kron. Prebitek
poštne hranilnice se proračunava na 4.485.680
kron. V odseku so razni poslanci predložili
kopico resolucij glede pomnožitve uradov,
novih telefonskih postaj in zboljšanja plač
poštne manipulante.

Delegacijsko zasedanje.

Prihodnji torek, dne 6. t. m., se snideta
v Budimpešti avstrijska in ogrska delegacija,
da rešita skupni državni proračun. Takoj
isti dan bo avstrijska delegacija izvolila
svoje predsedstvo. Predsednikom bo bržkone
izvoljen dr. Baernreither, ker vitez
Jaworski ne sprejme izvolitve, podpredsed-
nik bo pa član gosposke zbornice grof
Vetter. Za načelnika budgetnega odseka
bo bržkone izvoljen baron Chlumecy. Naslednji dan, dne 7. maja, bo sprejem de-
legacij pri vladarju, še isti dan pa prične
budgetni odsek avstrijske delegacije raz-
pravo o proračunu za zunanje ministerstvo.
Vlada želi, da bi delegacijsko zasedanje tra-
jalo komaj možno malo časa, da dobi par-
lament več prilike za razprave. Sodi se, da
bo do 13. maja, ko se zopet prične dne 3.
t. m. pretrgane seje poslanske seje, bud-
getni odsek avstrijske delegacije že završil
vse večje delo.

„Opozicija“ socialnih demokratov in vsenemcev.

Nobena izmej vseh parlamentarnih
strank v avstrijski zbornici se ne ponaša s
tolikim opozicionalnim nastopom, kakor
ravno soc.-dem. in vsenemci, in po njih
nastopih izvan zbornice bi se skoro lahko
sodilo, da prično v najkrajšem času z ob-
strukcijo. Ta njih taktika pa velja le tedaj,
kadar niso na dnevnem redu — ljudske
koristi. Kakor naglo je pa treba odločiti
o kaki stvari, ki je želi ljudstvo in bi imelo
od nje koristi, tedaj mine teh ljudskih ore-
čevalcev takoj vsa opozicionalnost. To se je
pokazalo jasno povodom glasovanja o od-
pravi mitnic. Mej bežečimi iz zbornice,
ki so se hoteli odtegniti glasovanju, so bili
večinoma vsi vsenemci in soc.-dem.
Ti so torej odločili zmago fin. ministra. Od
vsenemcev se je namreč odtegnilo glasova-
vanju 14, od soc.-dem. 7 poslancev. — A
tudi nemški nacionalci so se odlikovali po
30 odsotnih poslancih, ki upajo od vlade
dobiti nekaj milijonov, sicer so pa najstrožji
»opozicionalci«.

Vinska klavzula.

Ogrski ministerski predsednik Szell in
poljedelski minister dr. Daranyi sta sprejela
včeraj deputacijo ogrskih vinogradnikov,
obstoječo iz vseh poslancev Heveškega ko-
mitata, ki je izročila vladi spomenice v za-
devi vinske klavzule. Vodja deputacije posl.
Visontai je naglašal, da sedanja vinska klav-
zula v pogodbi z Italijo neizmerno škodi
vinogradnikom, ter prosil vlado, naj poskrbi
za to, da se ta klavzula več ne obnovi in
prepreči dovoz italijanskega vina potom
primerno zvišane carine.

5430

Ministrski predsednik je odgovoril, da mu je dobro znan položaj vinogradnikov ter so mu že dolele peticije iz vseh delov dežele. Za sedaj more pa le toliko izjaviti, da v novi trgovinski pogodbi z Italijo ne bo vinske klavzule v sedanji obliki. To je stališče vlade. Kaj pride mesto klavzule, tega ministrski predsednik sedaj še ne sme izdati. Uveriti pa more deputacijo in vse zainteresirane kroge, da vztraja vlada odločno na označenem stališču. — Če se ne motimo, avstrijska vlada dosedaj še ni oddala slične izjave.

Afera polkovnika Grimma.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Petrograda, da bo polkovnik Grimm dobil za svoje izdajstvo 8—10 let ječe. Grimm je načrte o trdnjavah izdajal Avstriji. Pošiljal je dotične načrte s posredovanjem neke dame preko Berolina na Dunaj. Posredovalka je nekoč — še na ruskih tleh — pozabila ročni kovček z načrti v železniškem vozu. Razburjenost dame pri reklamiranju se je zdela železniškemu uradniku sumljiva, odprl je kovček in razkrilo se je izdajstvo. To je edino pravo poročilo o tem dogodku.

Miru ni!

Razne vesti poročajo, da se pogajanja za mir v Južni Afriki »ugodno« vrše, iz Bruslja se pa poroča: Poveljstva Botha, Deweta in Delareya so zavrgla angleške mirovne pogoje. S tem je mir pokopan.

Iz brzovjavk.

Wolf uložil tožbo proti Schalku, da se razne stvari pred sodiščem pojasnijo. — Zmešnjave v Ameriki. Revolucija v San Domingo se širi. Glavno mesto bodo danes vstali naskočili. Potrjuje se vest o porazu venezuelskih vladnih čet v okraju Tumane in o smrti generala Castillo. — Volitve na Francoskem. Zadnjih volitev se je od 11.216.757 volivnih upravičencev udeležilo 8.863.727 mož in sicer, kakor računa »Agence Havas«, 5.198.193 za vladne in 3.352.895 za protivladne kandidate; 312.639 glasov je bilo neveljavnih. — Umor Sipjagina. Dosedaj se je ruskim oblastvom posređilo zasačiti še le enega sokrivca, namreč voznika, ki je Balaševa vozil pred drž. zbor. palačo, a mu dosedaj niso mogli dokazati nikake krivde. — Za vodjo namestništvenega oddelka v Tridentu bo imenovan sekcijski svetnik pri ministrskem predststvu, baron Forstner-Billau. — Upor v Yemenu. V vilajetu Yemen se je uprlo prebivalstvo proti lokalnim oblastvom. Vlada je odposlala tje več vojaških oddelkov.

Književnost in umetnost.

»Slovenski učitelj«.

Vsebinsko danes izišle 9. številke tega izborna urejevanega glasila kršč. mislečih učiteljev in vzgojiteljev je naslednja: Slostvo na Kranjskem v protestantski dobi. Piše Viktor Steska. — Bruno v očesu. — Slostvo v drž. zboru. — Dopisi: Iz Ljubljane: Dvestoletni jubilej uršulinskega samostana. Iz Gorice. Iz Idrije. — Slostvo: Podobe k Schreiner-dr. Bezjakovi »Drugi nemški vadičnici«. — Šolske vesti. — Drobline. — Celoletna naročnina znaša 5 K.

Dopisi.

Iz trnovske župnije na Notranjskem se nam piše: Eden tukajšnjih najbolj zagriženih liberalcev, dopisnik »Narodov«, učenec Malovrhove šole, Vam pošilja od tod kratke dopise, kateri so na videz nam ugodni, ki pa imajo najgrjo tendenco. Tako Vam je zadnjič poročal, da se v Bistrici dani, ker je bil izvoljen v odbor uzoren katoličan in vrl mož g. J. T., ki bo menda voljen županom... Ta na videz nedolžna notica ima prozoren namen, g. T-u škoditi, ter liberalce, ki bi bili znabiti zanj glasovali, odvrti, ter mu tudi pri njegovem obrtu škodo provzročiti, zraven pa tudi našo stranko smešiti, da smo se namreč prežgodaj hvallili in da smo se s tem osmešili. Odkrito Vam moram povedati, da zadnje občinske volitve v Ilirski Bistrici ne kažejo za katol. narodno stranko nobenega preobrata na boljše. Ostalo bo vse pri starem.

Op. uredništva: Hvala za pojasnilo! Ti stega človeka si zapomnimo. Nismo vedeli, da se dobe tako izšolani »naprednjaki« v Ilirski Bistrici. Dolej smo mislili, da je le tisti znani liberalni »pisatelj« tak mojster, ki je suknje in žlice kradel, zdaj pa vidimo, da ga »inteligence« že vapošeno posnema. Zdravil!

Shod kršč.-soc. ženske zveze v Ljubljani.

V nedeljo je imela kršč.-soc. ženska zveza ob 5. uri popoldne v »Katol. domu« javen shod ob obilni udeležbi.

Predsednica gospa Manfreda odprla shod in po kratkih besedah da besedo g. dr. J. Ev. Kreku.

V jednatih besedah je govornik povdarjal, da mora biti žena misijonarka v rodbini. Z zgledom in besedo mora žena navajati rodbino k pravemu rodbinskemu življenju. Priznati mora vsakdo, da žena mnogo več pretrpi kakor možki. Žena ima opraviti in skrbeti, poučevati in vzgojevati otroke. Gledati mora kot skrbna mati na svoje otroke, da ne zaidejo na napadna pota, da se uče za poznejše življenje. Mnogo težja naloga jo pa še čaka tam, kjer je mož zapravljivec, pijanec ali igralec. Tam se mora žena še huje ubijati za gmotni obstanek rodbine. Tam mora žena jako pametno, jako previdno, tam mora žena res kot prava misijonarka nastopati proti rodbinskemu liberalizmu. Tam mora ženska duša goreti v ognju nesebične in prave ljubezni do bližnjega. Ženska mora gledati na to, da pomaga nesebično drugim in s tem osreči svojo rodbino, osreči tjo človeško družbo.

V ljubezni mora nastopati žena do svojih otrok, vzgojevati jih mora na temelju krščanskih resnic. Vzbujaati jih mora k vsemu dobremu, kaznovati pa tudi strogo neubogljivost in upornost. Ljubeznivo in strogo mora nastopati in gledati pred vsem, da pomaga drugim in jih s tem osreči. Vsestransko pritrjevanje je pričalo, da je gosp. govornik pogodil pravo.

Za njim je povzel besedo gospod Mošker, ki je pokazal pagansko stališče žene v pretekli kakor tudi v sedanji dobi. Žena je bila in je še sedaj pri paganih in drugovercih suženj. Njene pravice so bile popolnoma omejene. Tam, kjer vlada še mnogoženstvo, žensko skoro ne smatrajo za vzvišeno človeško bitje. Se le ko je zasvetila med ljudstva luč svete vere, še le tedaj je dobila žena pravi pomen, še le tedaj je zavzela žena svoje pravo stališče. Se le sveta katoliška cerkev je učila, da je žena najvažnejši faktor v rodbini. Nato je gospod govornik spodbujal ženske, kačoh na dunajsko žensko zvezo, naj bodo neumorne agitatorice pri svojih možeh, neumorne agitatorice v javnosti za krščanska načela. Kdo je osvobodil Dunaj židovsko-liberalnih in brezversko socialnih tiranov? Žena! In kdo bo ubranil Slovence pogubnega brezverskega toka? Kdo bo premagal cerkvi sovražno časopisje in brezvestne privržence narodu in veri sovražne struje? Zopet žena! Toda treba je delati! Treba je, da žena ljubeznivo, z zgledom, pa tudi odločno nastopa v rodbini in v javnosti. Kdo pa je naš nasprotnik? Naši najhujši nasprotniki so ravno tisti, ki od nas žive. Dovolj je odločno krščanskih trgovcev in krčmarjev, zato podpirajte te in ne hodite k nasprotniku, da bi podpiral z našim denarjem nasprotnike! Nato je govornik zaključil svoj govor z željo, da naj Bog živi krščansko žensko zvezo.

Nato je povzel besedo še g. gosp. dr. Ivan Janežič, ki je v kratkih, krepkih besedah označil, kakšen red naj vlada pri rodbinah in pri poslih. Kakor šola ne more prospovati, ako ni v šoli reda, ako otroci prihajajo prepozno v šolo, ali v šoli učitelju nagajajo, tako tudi ne more biti vzgledne rodbine, ako v njej ne vlada lep red, ako se otroci ne drže strogega reda in si tega ne ohranijo za poznejše življenje. Vsaka reč o svojem času; molitev, kadar je v to določen čas, v nedeljah v cerkev k maši, k pridigi in h krščanskemu nauku, moliti ob delavnih, kakor zapoveduje katekizem, delati pa tudi, kadar je za delo določen čas. Pokorščina naj veže otroke do starišev in posele do gospodarjev. Red je podlaga vsake vzgledne rodovine.

Ker se nadalje ni nihče več oglašil k besedi, je predsednica, zahvaljujoč se gospod. govornikom na njih lepih govorih in želeč obilo dobrega sadu od tega shoda, zaključila to lepo zborovanje.

Izpred sodišča.

V Ameriko sta hotela pobegniti 17-letni Aleš Svigelj, posestnika sin iz Studenca, in 16letni France Močilnikar, posestnika sin z Iga. Obadva se zagovarjata s tem, da sta nameravala se o pravem času vrniti iz Amerike, da bi tako zadostila svoji vojaški dolžnosti. Sodišče jima tega ni verjelo ter je obsodilo Aleša Svigelja na štirinajst dni zapore in 10 kron denarne globe, Franceta Močilnikarja pa v desetdnevni zapor in 10 kron denarne globe.

Duhovnika posnemal.

Pusta pokopavala sta na pepelnico sredo 21 let stari Alojzij Simšič in 20letni Miha Keržič, obadva iz Planine. Prvi se je

našmil in posnemal duhovnika, drugi si je namazal obraz s sajami, v rokah je imel za kadivnico na vrvi privezan lonec, za njima so pa fantje po vasi in tudi mimo župnišča nesli pusta med spremetvom harmonike. Spremljala jih je tolpa vaških otrok in družih radovednežev. Slednjič so pusta vrgli na dvorišče posestnika Jakoba Siherla na gnoj. Sodišče ni našlo pri razpravi nič protizakonitega, kar bi se moglo smatrati za sramotenje cerkvenih obredov, ter je oba zatoženca ob obtožbe oprostilo.

Musolino. Pri porotni obravnavi v Lucca proti roparju Musolinu se vrše stvari, ki so precej škandalozne. Obtožencu se izkazujejo najtoplejše simpatije, zanj se dela največja reklama. Prodajajo se njegove podobice, ulite v gips, in razglednice z njegovo sliko so v prometu. Zagovornik Ruff je dobil razglednic, na kateri je bilo podpisanih 50 mladih dam, ki pravijo, da se nabirajo podpisni na peticiji, katera prosi pomiloščenja za roparja, »ki je samo krivičnike kaznoval in branil reveže«. Musolino je izročil svojemu zagovorniku 200 verzov, katere je zložil v jedi, in je prosil, naj jih proda kateremu listu za 25 lir. Da imajo tujci, ki so prišli v velikem številu poslušati obravnavo v Lucca, zvečer zabavo, pričela se je v mestnem gledališču izvenredna operna sezona.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. maja.

Osebnne premembe v ljubljanski škofiji. G. Janez Cebašek, župnik v Crnem vrhu nad Polhovim gradcem, je resigniral na podeljeno mu župnijo Sodražico. G. Frančišek Pavlin, bivši dragatuški župnik, je nameščen za župnega upravitelja na Colu. Premeščeni so gg.: kapelan Janez Smukavec z Vač v Železnike, subsidijarij Janez Kramar z Dobrave pri Kropi kot beneficijant na Vače, kapelan Josip Brešar iz Ribnice kot žup. upravitelj v Sodražico, žup. upravitelj Janez Traven iz Sodražice kot kapelan v Ribnico.

Red sv. mašništva je podelil danes prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v svoji domači kapeli Fr. Anselmu Eberhardu, kapucinu iz samostana v Gorici.

Za pogorelce v Zdenski vasi je podaril cesar iz zasebne blaganje 5000 K, min. predsednik je pa na predlog dež. vlade dovolil 3000 K državne podpore. V zajemno podporno društvo je darovalo pogorelecem 200 K. — Obenem pripominjamo, da blagohotne darove sprejema in svojemu namenu izroča tudi naše uredništvo.

Osebnne vesti. Višji geometer II. vrste g. Iv. Sirk, prideljen tuk. teh. oddelku za agr. operacije, je imenovan razpredel. višjim geometrom I. vrste v VIII. čin. razredu. — Dvornim svetnikom pri upravnem sodišču bo po poročilu praške »Politik« imenovan finančni nadsvetnik v Gradcu gosp. Vilj. Jenny. — Pomožnima učiteljema sta imenovana g. Vinc. Jurman za Mirno peč in g. Iv. Kaker za Žužemberk. — Častno svetinjo za 40 letno službovanje je priznal dež. predsednik jamskemu predstojniku v Zagorju L. Jerinu.

Shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani. Pravila za društvo slovenskih časnikarjev so že vložena pri ministerstvu in bodo skoro gotovo do 17. t. m. že potrjena. »Hrvatsko pravo« je pisalo, da se »čisti« pravaši shoda ne udeležijo. Ne moremo pomagati, ako par »čistih« na veselje bana Khuen Hedervaryja in dr. Franka ne bo na časnikarskem shodu, mi ne bomo mogli pomagati, veselilo nas pa bo! To bode pač kazalo, da so slovenski časnikarji na pravi poti.

Napredna brezobraznost. »Naroda« je priobčil članek, ki opisuje zvezo z Nemci kot nekaj samo ob sebi umevnega in kar slovenski politiki kar nič ne škoduje. Na »Narodov« članek se bomo še povrnili, posebno na laži o katoliško-narodni stranki, katere »Narod« meče med svoje pristaše, da bi zakril lažinarodnjaštvo tistih, ki zvezo z Nemci na Kranjskem drže po konci. Za danos samo zabeležujemo, da je sploh naredil včerajšnji »Narod« splošno humorističen vtisk. Razkril je namreč strmečemu svetu, da »zveza« med naprednjaki in Nemci

pušča obema strankama v narodnostnih stvareh popolnoma svobodne roke. In sedaj vlada veselo po Ljubljani. Slovenski naprednjaki bodo torej nevezani v deželnem zboru lahko glasovali za to, da sedaslovenskemu gledališču večja podpora, nemškemu pa nič! Mislimo, da bomo v kratkem o junaškem radikalnem nastopu slovenskih naprednjakov čuli po ljubljanskih ulicah navdušena popevke v ljubljanskem žargonu, tako pretresljivo bode navdušenje za može v narodno-napredni stranki, ki so kljubu zvezi z Nemci ohranili edini patent na narodnostna prizadevanja na Kranjskem!

Okr. glavarjem v Mariboru je imenovan namestniški svetovalec grof Marija Attems, doslej vodja okr. glavarstva v Ptuj.

Koncert pevskega društva »Smetana« iz Plana. Kakor smo že pred časom sporočili, bo priredilo omenjeno pevsko društvo v Ljubljani koncert in sicer binkočno soboto zvečer, dne 17. t. m. v veliki dvorani »Nar. doma«. Takrat smo tudi že omenili, da je dobilo to društvo l. 1900 v svetovni razstavi v Parizu in v Bruslju pri tekmovanju pevskih društev izmed vseh prvo nagrado, o čemur bomo še obširneje sporočali pozneje. Za danes naj omenimo le to, da bo društvo izvajalo med drugimi točkami vspevoda v tem koncertu tudi one kompozicije, s katerimi je slavilo tako izredne triumfe v Parizu in Bruslju, ter nadkrililo sijajno vse tekmovalce. Peto bo tudi dvoje slovenskih kompozicij. Koncert se bo vršil pod protektoratom slav. ljubljanskega mestnega zastopa. Ker pa je treba skrbeti za spodoben vprejem tako slavljenega društva bratskega nam naroda in za potrebna prenočišča milih nam gostov, obrača se tem potom odbor »Glasbene Matice«, kateri je prevzel priredbo tega koncerta v svoje okrilje, do svojih čast. društvenikov in vseh drugih meščanov, kateri podpirajo naše težnje in sploh napredek slovenske umetnosti, z uljudno prošnjo, da blagovolijo po možnosti sprejeti za prenočevanje v svoje stanovanje te odlične goste. Vseh skupaj bo okoli 27. Prenočišč za nje pa bode treba v noči od 16. na 17. in od 17. na 18. t. m., to je v petek in soboto pred binkošto. Častito gospodo, katere more in je voljna odzvati se našej prošnji, uljudno prosimo, da blagovoli to naznaniti čimpreje odboru »Glasbene Matice« in to v pisarni »Glasbene Matice«, Vegove ulice št. 5. pri šolskem vodji, da more pravočasno ukreniti vse potrebno. Odbor »Glasb. Matice«.

Ljubljanska društvena godba. Poročali smo, da bo v soboto 3. majnika v steklenem salonu pri »Avstrijskem cesarju« ob 8. uri zvečer ustanovni shod ljubljanske meščanske godbe. Marikdo bo skeptično zmajal z glavo, ko se bo spominjal pogreba meščanske godbe. Ni tu nikakor prostor, da bi raziskavali, zakaj ni mogla živeti prejšnja godba. Ali toliko rečemo, da se človek ob prevarah le uči. In zato je bila resna naloga pripravljavnega odbora za ustanovitev nove društvene godbe, da je najpodrobneje pretresal vse težkoče in ovire, gmotno stanje in organizacijo društva ter po dobrem premisleku prišel do trdnega prepričanja, da jako štedljivo gospodarstvo, nekoliko zavednosti in trohica požrtvovalnosti Ljubljancanov osigurata obstanek za mesto tako važnega društva. Pripravljalni odbor si je stavil za princip pri osnovanju novega društva geslo: iz malega raste veliko. Naj je začetek tudi skromen, a biti mora trden, trden gmotno in moralno, in edino na taki trdni podlagi je mogoče sezidati večjo stavbo. Pripravljalni odbor je dosegel že toliko, da lahko zavedno reče: Godbo že imamo; imamo godala in godce, a ima tudi že okroglo 800 članov. Ne bo torej težave za novo voljeni odbor, na tem temelju zidati dalje. In ker godba nastopi takoj z majem, bo gotovo njeno delovanje pregnalo skepticizem morebitnih nasprotnikov, da se omeče in bodo društvu naklonjeni. Gotovo je sramota za metropolo slovenske zemlje, če jo prekašajo v tem oziru mesta in trgi po deželi. Kako potrebna je taka godba za društva, kako potrebna raz-

nim restavrantom, veselcam. Pripravljalni odbor je uverjen, da bodo uprav razna društva in gostilničarji z veseljem pozdravili to društvo in mu bodo vseskozi naklonjeni. Naloga godbe pa je, vseskozi ustrezati željam vseh slojev, biti samo godba za mesto Ljubljano, za vse meščane brez razlike in na razpolago vsaki korporaciji. — Pripravljalni odbor upa torej trdno, da se vsi prijatelji godbe udeležijo ustanovnega shoda v soboto 3. maja ter z obilno udeležbo zagotovijo eksistenco bodoče društvene godbe.

Umrli je v Celovcu a. kr. tobačne tovarne oficijal v Rovinju g. Peter Kuessa.

Z Gore nad Idrijo 30. aprila 1902. Sv. Jurij se je pri nas radoval v polnem zelenju, deloma tudi že v cvetju. Ali pri nas se prezgodnja pomlad malokdaj obnese. In res je tudi letos april zavihal svoj rep: V nedeljo popoldne jela je pihati burja in proti večeru je že prav pobožično melo in potem v ponedeljek celi dan in deloma še v torek. Na noč mej 29. in 30. aprilom pa se je ujasnilo in imeli smo zjutraj v sredo kaj ostro slano. Bukovo zelenje je vse posmojeno in rjavo. Bojimo se, da nam je uničeno za letos tudi sadje, dočim je nam ovetno popje sadnega drevja kaj lepe upe dajalo. Ustavljena je za nekaj dni tudi paša, katere ljudje radi pomanjkanja krme za živino komaj pričakujejo. Da, v Sibiriji je le v Sibiriji.

Izlet na Kum. Včeraj smo javili, da priredi slov. plan. društvo v četrtek, dne 8. maja izlet na Kum, ako se do 5. maja oglasi vsaj 25 izletnikov. Pripomniti je, da bodo morali izletniki za provijant sami skrbeti, ker pri cerkovniku na Kumu dobe se le jajca in mleko, pač pa se more pri njem tudi skuhati.

V Selcih pri Škofljoki bode v saboto 3. maja t. l. prvi živinski semenj, na katerega se bode gotovo mnogo živine postavilo. Gosp. kupci in mesarji se opozore na ta semenj ter se k obisku vabijo.

Nevarnega tička so prijeli 27. apr. v Žalini. Prišel je k g. župniku L. Schifferju prosit milodara, a se ni zadovoljil z 20 h. Mej kletvijo in pretenjem je ostavil župnišče. Ko je na brzojavno prošnjo župnikovo došlo iz Višnjegore orožništvo, ga je prijelo in s precejšnjim trudom odvedlo v zapor. Pri zaslišanju se je klavitez izdal za Hugona Matkovića iz Noskavcev na Hrvaškem, sina prof. dr. pl. Matkovića. Rekel je, da je graščinski uradnik in ima 6—8000 K premoženja.

Prvi maj in stavke v Ljubljani. Danes je v Ljubljani precej živahno. Stavkati so pričeli vsi zidarji in tesarji. Na vseh stavbiščih počiva delo. Gospodarji niso odgovorili na zahtevo po deseturnem delavniku in pravijo, da kdor jutri ne pride na delo, je odpuščen. Tudi pri gradnji škofovih zavodov v St. Vidu se danes ne dela in pri nekaterih stavbah v ljubljanski okolici. Vseh stavkujočih je okolu 800. Včeraj so v kazini priredili shod socijalni demokratije. Shoda se je udeležilo kakih 400 delavcev. Na shodu so se socijalni demokratije posebno zavarovali proti temu, da bi oni delavstvo nahujskali v stavko. Naše mnenje je, da bi si delavstvo izbralo ugodnejšo priliko za stavko, ako bi stavko samo priredilo brez socijalnih demokratov v ozadju, in ne v prvih spomladnih dneh. Glavni namen socijalne demokracije je bil, izriniti položaj v boljše »proslavo« 1. majnika. S tem, ako povemo svoje mnenje o socijalni demokraciji, se naj nam nikar ne podtika, da ne simpatiziramo z delavstvom. Ravno, ker pripoznavamo, da so zahteve delavcev opravičene, mislimo, da bi se moral začetek stavke bolje premisliti in akcija temeljiteje zasnovati. Delavstvo menda nima nič gmetnih sredstev za to obširno stavko, zato vodene govornice kakega »Narodovega« Linhart ne bodo veliko pomagale. Zahteve delavcev, kakor rečeno, pripoznamo za opravičene in »Slov. del. stavbinsko društvo« je samo brez socijalnih demokratov svojim delavcem dalo 10 urni delavnik. Med stavkujočimi je mnogo poštenih mož, ki niso nikaki soc. demokratije. Tako n. pr. so danes imeli stavkujoči tesarji zjutraj na Rožniku s v. mašo s pridigo. Danes popoldne je bil dobro obiskan shod v kazini. »Narodov« Linhart je napadal posebno obč.

svet, ker se v zadnji seji obč. sveta niti z besedico ni omenilo, da je došla kaka resolucija za razširjenje volivne pravice. Po shodu je stavkujoče delavstvo šlo pred magistrat, kjer je klicalo »Živio« in zahtevalo volivno reformo v obč. svet. Želje delavcev je šla na magistrat tolmačit deputacija stavkujočih. Zahtevalo se je tudi, naj pride obrtni nadzornik v Ljubljano, in da se izpusti neki aretirani Šusteršič, toda izkazalo se je, da dotičnik ni zaprt na magistratu, ampak na Žabjaku. Delavci se niso hoteli prej pomiriti, da je svetnik Podgoršek moral iti kazat deputaciji »špehkamro«, v kateri res ni bilo nikogar. Jutri bodo zidarji in tesarji nadaljevali stavko. Ostalo delavstvo le deloma praznuje, večina dela. V Žabkarjevi tovarni in pri Tönniesu delavcev danes ni bilo na delo. Danes zvečer imajo soc. demokratje v kazini veselico. Stavka in veselica — to gre skupaj! Bolje bi bilo, da bi ljubljanski soc. demokratje z denarji, prihiteli na pomoč stavkujočim. — Burni prizori so bili danes pri nekaterih stavbah v mestu. Simon Treotovi zidarji so delali pri Štrielju. Prišla je neka gruča in pričela zidarje kamenjati, na kar so delo popustili. K stavbinskim mojstrom Jenkotu Stanovniku in »Slov. del. stavb. društvu« so prišle gručice odganjat delavce, ki pa niso hoteli iti v stavko. Poslednja tri podjetja so sklenila dati delavcem danes popoldne prosto in jih tudi plačati za cel dan. Danes je nek zidar pri Bežjem gradu delavca Alojzija Goloba resno napadel, ker se ni povse hotel z njim strinjati. — Odbor stavkujočih se je obrnil na delodajalce, naj se z njimi pogajajo. — Stavkujoči so imeli tudi danes popoldne shod.

Na progi Ljubljana-Podnart bota počenši s 1. junijem vozila ob nedeljah in praznikih dva nova vlaka. Prvi bo odhajal iz Ljubljane ob 5:41 pop. in došel na Podnart ob 6:42, drugi bo pa odhajal s Podnarta ob 7:30 in odhajal v Ljubljano ob 8:38 zvečer.

Iz Štange, 28. aprila. Štangarji so nekaj dobivali prav veliko za različno sadje. In tako so se mogli pošteno preživljati. A zdaj vže več let ni obrodilo drevje — kakor poprej. Lani ni bilo tu čisto nobenega drugega sadja, kakor nekaj črešenj. Od tod velika revščina. Vse je zadolženo. Živež morajo mnogi kupovati. In letos je še prav huda za klajo za živino. Zda je pa vse drevje v najlepšem cvetju (hruške menj). Kmet ima zopet upanje. A danes je bilo vse pobeljeno, mrzla burja piše celi dan. Bati se je hude slane. Varuj nas Bog!

Ogenj je 26. aprila dopoldne vspelil hiši Jan. Majerja in Ter. Mehle v Deseški vasi pri Žužemberku. Škodo cenijo na 1500 kron, zavarovalnica pa znaša 900 K. Zažgal je 7letni Majerjev sin z žveplenkami.

Nemško gospodarstvo. V Št. Lenuartu v Slov. Goricah gospodarijo Nemci, a kako gospodarijo, kaže sledeči slučaj. Veliki Nemeec Mravlag, »občesposhtovan mož«, je bil pri hranilnici in posojilnici hkrati knjigovodja in računski nadzornik ter župan šentlenarške občine. Mravlag je umrl. Pred smrtjo je njegov naslednik na županskem stolcu Sedminek hotel od njega imeti knjige, a bolnik jih ni hotel dati. Po smrti pa najdejo v blagajni — deficit 140.000 kron. Obvestili so o tem nekoga v Mariboru živečega pravnika, sorodnika Mravlagovega, in ta je prišel, knjige pregledal in rekel, da ne more biti govora o efektivnih primanjkljajih v blagajni. župana Sedminka je pa stvar skrbela, in poklical je od mariborske eskomptne banke gospoda Pikina, naj preišče knjige, kajti vsi šentlenarški nemškutarji niso znali sami preiskati svoje hranilnice. Ta je prišel za tri dni, a se je prepričal, da v tem času ni mogoče izvesti revizije, ker grede nerednosti nazaj do leta 1883! Zdaj sta prišla dva strokovnjaka, a da bosta mogla knjige pregledati, hočeta jih vzeti seboj v Gradec. Državno pravdnštvo se mora seveda pobrigati za to stvar. Dobili smo še drugo jasnejše poročilo — a z ozirom na naše znane razmere, ko se o nemškutarjih in liberalcih ne sme nič pisati, smo ga morali odložiti. — Bomo videli, kaj bo iz tega!

S Koroškega se poroča, da je slana uničila sadje. Sadna drevesa so bila v polnem cvetju.

Ljubljanske novice. Iz zapora na Žabjaku pobegniti so nameravali ponoči od sobote na nedeljo trije zreli pa nevarni ptički. Prekopali so zid, ki meji ravno na ulico. Zasačil jih je pri delu paznik, kateremu se je rahlo praskanje zdelo sumljivo, na kar je alarmiral stražo, ki je vse tri povezala in jim preskrbela varnejše kletke. — O nekem samomoru na Rožniku so krožile danes govorice po Ljubljani. Pripovedovalo se je, da se je nekaj dni pogrešana tob. tov. delavka M. K. obešila. Poizvedeli smo, da so te govorice neosnovane in da je dotična delavka danes prišla zopet na delo. — Praznovanje 1. maja je čudovito vplivalo na ljubljansko »špehkamro«. Danes je to neprosto-voljno pribežališče presitnih ljubljancev prazno. Včeraj in danes ni imela nobenega gosta. Kaj takega se v Ljubljani pač redkokdaj zgodi. — Promenadni koncert vojaške godbe bo danes ob 1/6. do 1/7. ure zvečer v »Zvezdi«. — Umrli je ključavničar in mehanik gospod Janez Oman.

Učiteljski službi sta razpisani v Kamnigoric in na Gočah do 20. maja ozir. 1. junija.

Liberalno javkanje. »Soča« javka, da se »klerikalizem« širi po Furlaniji. Največje mesto za Gorico v deželi, Kormin, je volilo »klerikalno«. Dr. Fridutti kar po furlanskih mestih prireja volivne shode. Po volitvah v Korminu imel je volivna shoda v Gradišču in v Gradežu. Katoliško ljudstvo vstaja in liberalce je strah.

Štrajk v Karpanju. Iz Pazina se poroča: Kakih 120 štrajkujočih delavcev rudnika v Karpanju je skušalo razkladalce oglja v Stabljah odgnati od dela, toda orožništvo jim je preprečilo to nakano. Tir rudniške železnice so poškodovali na dveh mestih ter prerezali telefonsko zvezo. — Škoda je neznatna. Sicer je položaj neizpremenjen.

Občinske doklade v Gorici so zvišali od 45% na 52%, in sicer od 1. jan. t. l. dalje, da tako pokrijejo primanjkljaj 17.000 K v proračunu za tekoče leto, katerega deželni odbor ni hotel potrditi. Ostaja pa še primanjkljaja 1045 K 67 h.

Gorica brez vojaške godbe. Ves 47. pešpolk se baje za stalno preseli v Trst. Že sedaj sta v Trstu dva bataljona tega polka. Godba se tudi preseli v Trst in ker menda namestu 47. pešpolka dobe v Gorico lovce, ostala bo Gorica brez vojaške godbe.

Razburkana Adrija. Močan veter je razburkal adrijsko morje včeraj in predvčerajšnjim. Pri tem se je zgodilo več nesreč. V Trstu je vrgel veter grško ladjo »Giorgia« ob »molo« pri svetilniku. Obsedel je na suhem. Trije parniki so imeli dovolj dela, da so ga oprostili. Včeraj je bilo morje nemirno ves dan. V Benetkah se je primerila velika nesreča. Burja je vrgla ladjo »Matilde« s tako silo ob breg, da se je razbila. Trije mornarji so utonili. Kapitan in en mornar sta se rešila. Pri Chioggiji se je zgodilo isto ladiji »Ernesto«. En deček je utonil. V Trstu je po ulicah burja kar metala ljudi. Dve ženski, enega starčka in enega otroka je tako hudo vrgla, da so jih precej poškodovane prenesli v bolnišnico. Enaindesedemdesetletna Ivana Gregorič ima zlomljeno roko.

Laških delavcev se je letos doslej preko Pontebe peljalo 47.000.

Zahteve veterancev. Na Dunaju se je vršil v nedeljo shod delegatov avstrijskih veterancev, ki je sklenil odločno potegovati se za to, da bi vojaki veteranski zastavi izkazovali vojaško čast.

Lekarniški asistenti. Z Dunaja se poroča: Ministerstvo notranjih stvari je izdalo odlok, ki pravi, da se pomnoženje lekarni zgodilo v soglasju s številom prebivalstva ter naroča oblastvom ureditev te zadeve, dalje določa postopanje pri prodaji ali prevzetju lekarn in o kvalifikaciji dotičnih oseb. Stavka lekarniških asistentov na Dunaju, ki bi se morala pričeti danes, se je z ozirom na ta razglas preložila. V petek bodo lekarniški asistenti izročili minister-skemu predsedniku in lekarniškemu gremiju memorandum. Glavna točka v njem bo zadeva sistema pri koncesijah, dalje zahtevajo stanovsko zbornico, v kateri bo polovica lekarnarjev in polovica asistentov, obligatorično zavarovanje za penzijo. Zahtevajo tudi

strožje določbe glede predštudij, namreč maturo, in razširjenje vsučiliškega izobraževanja in da naj na vsakih 10.000 prebivalcev pride ena lekarna. Za eventuelno stavko so dunajski lekarniški asistenti zagotovili si podporo v provinci, da v slučaju stavke ne bodo prihajali od tod na Dunaj lekarniški asistenti.

Električna cestna železnica v Ljubljani. Poletni vozni red, veljaven od 1. maja do 30. septembra, določa: I. Proga južni kolodvor-Mestni trg kolodvor dolenskih železnic. Od južnega kolodvora na kolodvor dolenskih železnic prvi voz ob 6. uri zjutraj, zadnji voz ob 9. uri 30 minut zvečer. Od južnega kolodvora na Mestni trg in do vojaške bolnice zadnji voz ob 10. uri 7 minut zvečer. Od Mestnega trga na južni kolodvor prvi voz ob 5. uri 44 minut zjutraj, zadnji voz ob 9. uri 52 min. zvečer. Od Mestnega trga na kolodvor dolenskih železnic prvi voz ob 5. uri 53 min zjutraj, zadnji voz ob 9. uri 37 min. zvečer. Od kolodvora dolenskih železnic na južni kolodvor prvi voz ob 6. uri 10 min. zjutraj, zadnji voz ob 9. uri 40 min. zvečer. Od kolodvora dolenskih železnic na Mestni trg in do vojaške bolnice zadnji voz ob 9. uri 55 minut zvečer. — II. Proga Mestni trg-vojaška bolnica. Od vojaške bolnice na Mestni trg prvi voz ob 5. uri 35 minut zjutraj, zadnji voz ob 9. uri 56 minut zvečer. Od Mestnega trga do vojaške bolnice prvi voz ob 6. uri 9 minut zjutraj, zadnji voz ob 10. uri 16 min. zvečer. Pred 8. uro zjutraj in po 8 uri zvečer vozi železnica na obeh progah v presledkih 15 minut, sicer pa čez dan v presledkih 7 1/2 minute.

Prihod in odhod vlakov državne železnice v Ljubljano ozir. iz Ljubljane. Pričenši s 1. majem bodo prihajali v Ljubljano vlaki s Trbiža: 3:25, 7:12 in 11:16 dop. ter 4:44, 8:51 in 8:38 pop., poslednji iz Podnarta; odhajali pa na Trbiž 12:24, 7:05 in 11:53 dop. in 3:56, 10:00 in 5:41 pop., poslednji v Podnart. — Iz Novega mesta bodo prihajali vlaki ob 8:44, 2:33 in zv. ob 8:35; odhajali pa v Novo mesto ob 7:17, 1:05 in zvečer ob 7:08. — Iz Kamnika bodo prihajali ob 6:49, 11:06 in zvečer ob 6:10, ter ob nedeljah in praznikih ob 9:55 zvečer, odhajali pa v Kamnik ob 7:28, 2:05 in zvečer ob 6:50, ter ob nedeljah in praznikih ob 10:25 zvečer. — Z Vrhnike bodo prihajali v Ljubljano vlaki ob 6:34, 12:29 in zvečer ob 7:30, na Vrhniko pa odhajali ob 7:15, 2:13 in zvečer ob 8:10 uri.

Dohod in odhod vlakov južne železnice v Ljubljano ozir. iz Ljubljane. V Ljubljano bodo počenši s 1. majem prihajali vlaki južne železnice ob nasl. urah in sicer z Dunaja: brzovlak ob 3:51 in 5:54 zjutraj ter 5:35 pop., poštni vlak ob 11:55 ponoči, 4:32 zjutraj, 12:43 pop. in 9:35 zvečer., sekund. vlak iz Maribora ob 9:35 dop. — Iz Trsta: brzovlak ob 9:45 in 11:45 ponoči in 11:23 dop., poštni vlak ob 5:05 zjutraj, 2:37 pop., 11:20 ponoči; sek. vlak iz Sempetra ob 8:57 dop. — Odhajali pa bodo vlaki in sicer na Dunaj: brzovlak ob 9:53 in 11:50 ponoči, 11:29 dop., poštni vlak ob 5:22 in 6:16 zjutraj, 2:53 pop., 12:15 ponoči, sek. vlak v Maribor ob 7:00 zvečer. — V Trst bodo odhajali: brzovlak ob 3:59 in 5:59 zjutraj, 5:40 pop., poštni vlak ob 12:35 ponoči, 4:54 zjutraj, 12:58 opoldne, sek. vlak v Sempeter ob 7:35 zvečer.

Razpis licitacije. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se poroča, da priredi uprava inženerskega arsenala dne 3. maja t. l. od 8. do 12. ure dopoldne ustno licitacijo v Čupriji (Srbsko) zaradi nabave različnega materiala, izmed katerega je omeniti: smrekove deake, železne šlne, črno smolo, oglje, lite žebelje, ovčja koža, usnjate sove itd. Dobavni pogoji se lahko vsak dan dopoldne in popoldne pogledajo v pisarni uprave inženerskega arsenala v Čupriji.

Najnovejše od raznih strani. V štirih dneh v Ameriko. »Daily Ekspres« trdi, da je nek inženir iznašel neko konstrukcijo ladije, ki bi omogočala, da se bo v štirih dneh prišlo iz Evrope v Ameriko. — 68 hiš pogorelo je v Costlanu pri Ogrskem Hradišču. Škoda je 145.000 kron. — Umrjen učitelj. V Kniazdvoru sta bila učitelj Karol Perkowicz in njegova žena umorjena na grozovit način in oropana. Tri tega roparskega umora sumljive osebe so prijeli. — Jetika. Profesor Behring priobčuje vest o novem obrambnem cepljenju proti jetiki, ki bi se našla od živali. — Eksplozija v livarni. Včeraj dopoldne se je v livarni v Nybory pri očiščevalnih delih izvršila eksplozija, pri kateri je bilo ubitih pet delavcev in tudi ravnatelj. — Ladija se je potopila. Pri Chioggia na Laškem je vihar vrgel ob skale ladijo »Solferino«. Ladija in mostvo so se potopili. Listi poročajo, da se je zgodilo še več takih nesreč. Nekaj ladij se po-

greša. — Neureda v premogovniku. Vled eksplozije v Doblohofovem premogovniku pri Mariascheinu so doslej spravili na dan osem mrtvih premogarjev in dva ranjena. — Mrliš zgor. V Paku na Ogrskem se je prevrnila sveča pri mrtvaškem odru. Mrliš na odru je zgor. — Požar v samostanu. Včeraj po noči je pogorel, kakor se proča iz laškega Vidma, v Gemoni minoritski samostan in en del šolskega poslopja. V samostanu se je nahajala celica, o kateri je govorilo, da je v njej prebival sv. Anton Padovanski. — Velik vihar so 29. t. m. imeli na Laškem. V Vidmu je vihar izruval več dreves. Veliko škodo je na poljih. — Na Vesuvu se bo podrl stožec proti Pompeju. Izleti na onem mestu so prepovedani. — Delavci papirnice v Tridentu in okolici bodo v osmih dneh stavkali, ako se jim ne zmanjša dnevna delavna doba od 10 na 8 ur. — Na Reki so delavci v tovarni torpedov zahtevali zboljšanje svojega položaja. Ako se jim ne ugotovi, bodo stavkali.

Kotiček za liberalce. Serenada »klerikalcev«. »Slov. Narod« je z lo parjem bil po praški »Politiki« in se norca delal iz češkega »klerikalnega plemstva«. Z najgrjim zaničevanjem je udrihal po čeških plemičih, in vsak liberalen delavnik se je čutil grozno vzvišenega nad praški »klerikalno« »Politiko«. In prišel je v Ljubljano eden od tistih čeških »klerikalcev«, namreč grof Harrach. In čuje! Župan je povabil ljubljanske občinske svetnike, člane upravnega sveta ljubljanske kreditne banke ter uradnike banke »Slavije« k banketu, prirejenemu na čast grofu Harrachu. Hribar je izustil cel slavospev na grofa Harracha. »Narod« poroča: »Gosp. župan Hribar je v svoji napitnici naglašal veselje mesta Ljubljane, ker jo je posetil član slavne češke plemske rodbine, njegova svetlost g. grof Jan Harrach, veliki prijatelj vseh Jugoslovancev, osobito pa Ljubljane in Slovencev. Že zgodaj v mladosti je grof Harrach posegel v javno delovanje ter se postavil v vrsto prvoboriteljev češkega historičnega plemstva. Svoj veliki vpliv in sijaj svojega imena« itd. itd. »Slov. Narod« je pa pisal o glasilu »prvoboriteljev češkega historičnega plemstva«: »Organ čeških aristokratov je ekspozitura ljubljanskega »Slov.«, »ošabni lakaj«, »borniranci«, »koljeje dovipe«, »imajo delirij«, »sodijo, kakor slepec o barvah«, »staroška kaša«, »največja nevednost«. — Kako duhovito je pisal »Slov. Narod« o stranki »prvoboriteljev češkega historičnega plemstva«: »Politik« v Pragi je jako visok in ošaben list. O tem, kake vrste ošabnost je to, bi se dalo marsikaj povedati. Tako je aristokratski lakaj tudi ošaben. Seve samo nasproti plebejem, če pa zagleda kakega barona, zleze vsé in je ponižen, da ga ni bolje ponižnega kodra na svetu! Pri tem so pa ti lakaji navadno ljudje, ki ne diše dobro, in če hočeš v zdravem zraku ostati, se jih ogiblješ. Ali mi ne očitamo gospodom redakterjem pri »Politiki« ničesar takega ter radi konstatujemo, da so prav snažni ljudje ti gospodje redakterji. Samo da bi ne bili tako bornirani, da ne prestando žive v veri, da se notranja avstrijska politika rešuje edino le v redakciji praške »Politik« (II. Václavské náměstí, št. 21.)! In da bi nižjim kolegom nasproti ne kazali tiste neznosne ošabnosti, ki je lakajski ošabnosti podobna, kakor jajce jajcu! Posebno naša napredna stranka je hud trn v peti našim fevdalskim češkim stražarjem, in kjer nas morejo, tam nas vsčipnejo ti gospodje iz št. 21 na Venclovem trgu. Dr. Tavčar jim je pa pravi kamen v želodec! Radi njegovega zadnjega govora ga zasmehujejo in zaničujejo, da bi moral »dieser Herr dr. Tavčar« takoj v vodo skočiti, se reče, da je odvisen od milosti velemožnih gospodov okrog »Politike« v Pragi! Torej nasproti dr. Tavčarju so ti gospodje kakor lakaji, ki mečejo pri svojem baronu ali grofu ubogega plebejca po stopnicah navzdol. Kakor rečeno, dne 25. apr. zvečer ob 6. uri so se pa zbrali najboljši možje narodno-napredne stranke in so slavili zastopnika »historičnega plemstva«. Gospod Požar je v svoji navdušenosti celo obžaloval, da nimamo Slovenci takega plemstva. Zunaj so pa stala narodna društva in so pevala himne in pesmice. — Kdo nam reši to uganko? Ena beseda: »Grof Harrach je predsednik banke »Slavije«!

Društva.
(Koncert) priredi »Slovenska čitalnica v Mariboru« pod vodstvom gosp. prof. Emer. Berana, s prijaznim sodelovanjem gospice Mire Devove iz Ljubljane, gospice Kamile Dolečkove in gospoda Bena Serajnika dne 4. maja 1902 v velikodvorani »Narodnega doma« v prid društvene knjižnice. Vpored: I. Del. 1. G. unod-Bach: Meditacija za orkester na lck, flavto, glasovir in harmonij. 2. Smetana Miroslav: Zbor vaščanov iz opere »Prodana nevesta«. 3. Smetana Miroslav: Šesterospjev iz opere »Prodana nevesta«. 4. Solo - petje: a) Nicolai: Arija Ane iz opere »Vesele žene vindzorske«, b) Meyerbeer: Pozdrav paža iz opere »Hugenoti«, c) Dr. Benjamin Ipavic: Če na poljane rosa pade. Besede Jožeta Murna. 5. Fr. Abt: Cuj zvonov glas! Troglasen ženski zbor s sprem. glas. 6. Ljud. Hudovernik: V celici. Moški zbor z bas-solo in sprem. glas. 7. C. de Beriot: Fantasie-Ballet. Svira gospod Beno Serajnik. II. Del. 8. Emer. Beran: Madrigal. Mešani zbor. Besede dr. A. Medveda. 9. Solo petje: a) Karl Loewe: Div. Balada po nordski pravljici, b) Oskar Dev: Mak. Besede Oton Zupančiča, poje gospica Mira Devova iz Ljubljane. 10. Verdi G.: Aida. Danza sacra e duetto finale. Svira gospica K. Dolečkova. 11. Anton Förster: Venec Vodnikovih pesnj. Mešani zbor s solo in sprem. na glas. — Pri točkah 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11 spremlja na glasovirju gosp. K. Dolečkova. — Mej prvim in drugim delom je odmor 15 minut. — Blagajna se odpre dne 4. maja ob polu 7. uri zvečer. — Začetek točno ob 8. zvečer. — Vpored in besedilo koncertnih točk se dobi pri blagajni za 20 v.

Darovi.
Za pogorelce v Zdenski vasi: G. prof. A. Z. 20 K. — Neimenovana: 20 K.
Za Jeranovo dijaško mizo: Neimenovana 20 K.
Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.
Dunaj, 1. maja. V parlamentarnih krogih se govori, da se je posrečilo doseči kompromis za pravočasno odobrenje proračuna in da tako vladi ne bo treba iskati novega proračunskega provizorija. Število govornikov se zopet omeji, vlada pa bo dovolila, da zbornica zboruje do srede junija in da zbornica v osmih oziroma desetih sejah reši postavne o terminski kupčiji, o naslovu inženjerjev, davek na vožnje karte in nekaj drugih predlogov.

Gumbinen, 1. maja. V revizijskem procesu o umoru ritmojstra Krosigha sta bila obtožena Martens in Hickel oproščena.

Carigrad, 1. maja. Aretiranih je mnogo Albancev, pri katerih so našli slike pretendanta Aladra Kastriota.

Umrli so:
29. aprila. Ivana Sivec, mizarja hči, 2 leti, Ra-dekega cesta 18, bronchitis capill.
30. aprila. Ivan Pilar, mizarja sin, 2½ leta, Hra-nilična cesta 10, jstika. — Antonija Polokar, straž-nika hči, 1½ leta, Židovska steza 4, plućnica.

Dunajska borza
dné 1. maja.
Skupni državni dolg v notah 101:60
Skupni državni dolg v srebru 101:50
Avstrijska zlata renta 4% 120:35
Avstrijska kronska renta 4% 59:60
Ogorska zlata renta 4% 120:--
Ogorska kronska renta 4% 97:75
Avstro-ogorske bančne delnice, 600 glđ. . 1597:--
Kreditne delnice, 160 glđ. 673:--
London v ista 240:17½
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117:25
20 mark 23:45
20 frankov (napoleonador) 19:07
Italijanski bankovci 93:20
C. kr. cekini 11:28

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 506 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opa- revala	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura na Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
30. 9 zveč.	732.3	7.6	sl. zab.	jasno	
1. 7. jut.	731.7	2.1	sl. vzh.	jasno	0.0
2. 3. popol.	728.3	13.5	sr. jug.	oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 7.6°, normale: 12.0°.

Salame

ogorske glđ. 1.70, domače iz šunka glđ. 1.20, domače glđ. 1.10, dunajske 80 kr. kilo. — Šunka brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in glđ. 1.10, suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kilo, velike kranske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju in sicer le dobro blago

546 12-1 Janko Ev. Sirc v Kranju.

Za večji vrt v mestu se išče priden, pošten in spreten

vrtnar

z dobrim spričevalom. 514 8-5
Pismene ponudbe pod naslovom »Vrtnar« sprejema upravnništvo »Slovenca«.

Dobra gostilna na deželi

se odda takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji. 549 3-1
Več se izve v zalogi piva Puntigam.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prišrčno zahvalo za doposlano Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diploma dné 27. novembra 1897 podelili naslov »Dvorni založnik Nj. svetosti«.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehalim G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar »pri angelu« v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za glđ. 1.26 a. v., po 24 stekl. za glđ. 2.40, po 36 za glđ. 3.50, po 70 za glđ. 6.50, po 110 za glđ. 10.30. — Poštano mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-10

Otvoritev notarske pisarne.

Na mnoga vprašanja dovolim si pojasniti, da je smatrati mojo s 1. majnikom v pritličji hiše št. 16 na Bregu v Ljubljani otvorjeno pisarno povsem

novim uradom,

kajti ni eden ni drugi pred kratkem v Ljubljano premeščenih dveh notarjev ni bil imenovan naslednikom umrlima notarijema gg. Gogoli in Schönwetteru, toraj niti eden niti drugi ni prevzel nobene slednje navedenih notarskih pisarn.

Dr. Rupert Bežek,
c. kr. notar.

540 5-2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

184 43

Naznanilo in vabilo.

Podpisana naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzela

gostilno g. Ant. Debelak-a
v št. Vidu pri Ljubljani.

Točila bodem pristna dolenjska, istrska in štajerska vina in bodo čast gostom na razpolago gorka in mrzla jedila.

Potrudila se bodem p. n. goste zadovoljiti s točno postrežbo in zmernimi cenami. Valed tega upajoč na mnogostransko naklonjenost vabim uljudno p. n. goste iz Ljubljane in okolice na

otvoritveno veselico gostilne
po domače »pri Debelaku«, ki se bode vršila v nedeljo dné 4. maja t. l.

Godbo oskrbuje škofjeloški sekstet godbe na lok.

Na mnogobrojni obisk vabi

550 1-1 Ana Dragar.

Najboljše čistilno sredstvo

je svetovno znani Globus čistilni izvleček za vse kovine, kakor zlato, srebro, medenino, baker, kuhinsko opravo itd. — Vseobčna čistilna pasta za zrcala in okna. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 6 12-1

Prodá se posestvo:

hiša s 6 sobami, 10 oralov zemljišča: njive, gozd in travniki.

Kjé. poizvé se pri lastniku v Dravljah pri Ljubljani št. 59.

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 346 7

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Solnčnike

391 v največji izber 95 po najnižjih cenah priporoča

L. Mikusch

v Ljubljani, Mestni trg 15.

Otvoritev notarske pisarne.

Na mnoga vprašanja dovolim si pojasniti, da je smatrati mojo s 1. majnikom v pritličji hiše št. 16 na Bregu v Ljubljani otvorjeno pisarno povsem

novim uradom,

kajti ni eden ni drugi pred kratkem v Ljubljano premeščenih dveh notarjev ni bil imenovan naslednikom umrlima notarijema gg. Gogoli in Schönwetteru, toraj niti eden niti drugi ni prevzel nobene slednje navedenih notarskih pisarn.

Dr. Rupert Bežek,
c. kr. notar.

540 5-2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

184 43

Naznanilo in vabilo.

Podpisana naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzela

gostilno g. Ant. Debelak-a
v št. Vidu pri Ljubljani.